

In dit nummer

- 113 ■ **Mag het ook ergens over gaan?**
- 114 ■ **Schraalhans is keukenmeester**
Eten in de gevangenis
Klaas de Graaff
- 121 ■ **AANZIENLIJKE HUIZEN**
Hinthamerstraat 182
Een levend visitekaartje
Jac. J. Luyckx
- 125 ■ **BOEKBESPREKING**
Gelijke beloning, ongelijke kansen
Werkers in de pre-industriële textielnijverheid
Gerard van Gurp
- 128 ■ **INTERVIEW**
Charles de Mooij
Museum is er voor het publiek
Jac. J. Luyckx
- 131 ■ **BERICHT**
Nieuwe bronnen on line
- 132 ■ **'Heetmanplein'**
Unieke kluwen van alles wat rijdt
Aart Vos
- 135 ■ **MOERS TAAL**
Moeders wil is wet
'Mama's mèske' of 'mama's meisje'?
Gerlaine Piters-Jansen
- 137 ■ **BOEKBESPREKING**
'Op goei gevuul'
Het vormen van Meierijse woorden
Jan van Berkom
- 138 ■ **BERICHTEN**
Noordbrabants Museum
- 139 ■ **BOEKBESPREKING**
Bosch' geheimtaal
Opnieuw een interpretatie
Paul Huys Janssen
- 142 ■ **BAM-DOCHTER**
Drie voorbeeldige vrouwen
Versiering op zestiende-eeuwse schenkan
Dick van de Vrie
- 144 ■ **BERICHTEN**
Stadsarchief
De Boschboom

Detail (de schilder zelf?) uit 'Aanbidding der Wijzen'
door Jeroen Bosch. (Prado, Madrid)

Mag het ook ergens over gaan?

Het valt niet mee om een groot kunstenaar in je midden te hebben. Wat een geworstel en getob. Tot 2016 zullen u en ik het weten. Er gaat geen dag voorbij of Jeroen Bosch zal een wonderlijke rol worden toebedeeld. Dat gedoe is natuurlijk al een hele tijd aan de gang. De schilder uit 1450 moet in een keurslijf worden geperst.

Sommige mensen van vandaag herkennen zich in Bosch. Zo diende zich kort geleden niet een of andere pyromaan aan, maar de Bossche brandweercommandant. Deze laat zich door Bosch inspireren omdat de schilder 500 jaar geleden de hoog opblaaiende vlammen van het hellevuur schilderde. Het 'nieuwe' Bossche ziekenhuis dat om onduidelijke redenen naar Jeroen Bosch is vernoemd (in de hemel zal de schilder er ongetwijfeld net zo blij mee zijn als Prins Claus dat is met het naar hem vernoemde afschuwelijke verkeersplein bij Leidschendam), liet een als Jeroen Bosch verkleed personage de eerste paal heien van zijn nieuw onderkomen. Waar heeft de schilder deze droef makende activiteit toch aan verdiend? Het bontst maken de zogenoemde 'city-marketeers' (alleen het woord al) het. Zij ontwaren 'typische Jeroen Boschthema's': 'creativiteit, vernieuwing en zakelijkheid'. Om dat te verzinnen moet je een echte Bosch' kenner zijn.

Historica Annie Romein-Verschoor merkte in het portret dat zij van de Bossche meester schilderde op dat er 'een reële verwantschap' bestaat 'tussen de 'duistere' Bosch en de verduistering van een tijd zonder normen en zekerheden als de onze'. Ja dat is cultuurpessimisme, daar kan geen grappenmaker of city-marketeer tegenop. Maar misschien zegt Annie Romein-Verschoor ons geen bliksem meer. Dan blijft er in plaats van de 'ziener' een armzalige Bosch over. Een 'merk' waar wat aan te verdienen is.

AV

